

Betreft Bevindingen en praktijkervaringen uit de proeftuinen van de umc's
Datum 2-12-2019

Ons kenmerk 19.10541/MHi/AvD

Geachte lezer,

Voor u ligt het rapport *Verpleegkundige Innovatie & Positionering. Bevindingen en praktijkervaringen uit de proeftuinen van de umc's*. Het bevat bevindingen, conclusies en aanbevelingen uit de proeftuinen met verpleegkundige functiedifferentiatie, gehouden in de periode januari 2018 tot september 2019 in de Nederlandse umc's. Deze proeftuinen waren bedoeld om in de praktijk ervaring op te doen met een gedifferentieerde inzet van verpleegkundigen. En om op grond van de ervaringen van verpleegkundigen en leidinggevendenden uiteindelijk nieuwe functieprofielen op te kunnen stellen.

Verpleegkundige innovatie en positionering

De umc's ontwikkelden in 2016 speciaal voor dit traject het programma 'Verpleegkundige Innovatie en Positionering' (VIP), met projectleiders in alle umc's. Zij hebben met enthousiasme sturing aan de proeftuinen gegeven en hun ervaringen gedeeld met de landelijke VIP-werkgroep, onderdeel van het programma. Veel dank gaat uit naar de projectleiders, naar de verpleegkundigen en naar allen die zich ingezet hebben voor de proeftuinen.

Belangrijkste bevindingen

Verbetering van de kwaliteit van patiëntenzorg, meer werkplezier, minder werkdruk voor verpleegkundigen en een hechter teamgevoel. Dat zijn belangrijke bevindingen uit de proeftuinen. Functiedifferentiatie blijkt verder een complex verandertraject dat tijd nodig heeft. Het succes ervan valt of staat met een goede dialoog met alle betrokkenen. De umc's constateerden daarnaast dat functiedifferentiatie leidt tot:

- meer tevreden patiënten;
- verbetering van de verpleegkundige professie, waarbij competenties van medewerkers maximaal tot hun recht komen;
- betere stroomlijning van de organisatie van verpleegkundige zorg.

Onontbeerlijk in dit verandertraject is draagvlak bij verpleegkundigen, mede gezien het feit dat het experiment invloed heeft op het gehele verpleegkundig functiehuis. In het rapport zijn aanbevelingen opgenomen voor een succesvolle implementatie.

Terminologie

In het rapport worden nog de termen gehanteerd zoals die gebruikelijk waren ten tijde van de proeftuinen: functiedifferentiatie en (regie)verpleegkundige. Op dit moment spreken we niet meer over differentiatie naar functie, maar naar taakgebied of specialisme. Over de precieze benamingen, die recht doen aan de transitie, wordt nog nagedacht.

Ontwikkelingen gaan door

Het rapport is een tijdsopname en de ontwikkelingen lopen door. Ten tijde van de proeftuinen was er nog sprake van wettelijke verankering van de twee verpleegkundige beroepen in de Wet BIG-II. De bijbehorende overgangsregeling, met daarin een voorstel voor registratie-eisen in het BIG-register, stuitte echter op veel weerstand onder de verpleegkundige beroepsgroep. Hierop heeft minister Bruins (Medische Zaken en Sport) het wetsvoorstel ingetrokken. Nu het wetsvoorstel van tafel is, kan een nieuwe start gemaakt worden om gedifferentieerde inzet van verpleegkundigen succesvol in te voeren. Essentieel voor het draagvlak zijn de input en de betrokkenheid van de verpleegkundigen zelf. De voortgang van functiedifferentiatie laat minister Bruins over aan de direct betrokken partijen in de zorg, met advies van prof. dr. Alexander Rinnooy Kan.

Vervolg

Er wordt een nieuwe start gemaakt om gedifferentieerde inzet van verpleegkundigen te bevorderen. De bevindingen uit de proeftuinen en de adviezen van prof. dr. Alexander Rinnooy Kan zijn daarvoor belangrijke bronnen. Een plan van aanpak is in voorbereiding. De verwachting is dat dit plan begin 2020 gereed is. Doelstellingen daarbij zijn:

- Het bevorderen van gedifferentieerde inzet van verpleegkundigen;
- Het ontwikkelen en implementeren van een passend scholings- en ontwikkeltraject;
- Het opstellen van beschrijvingen voor de (nieuwe) functies van verpleegkundigen;
- Het vervangen van de benaming regieverpleegkundige door een benaming die kan rekenen op voldoende draagvlak;
- Het vervangen van de term functiedifferentiatie door een term die recht doet aan de transitie.

Draagvlak onder alle betrokkenen, maar in het bijzonder onder de verpleegkundigen zelf, is zoals gezegd essentieel om deze doelstellingen te kunnen realiseren. Zonder hun betrokkenheid en support hebben de plannen weinig kans van slagen. In het plan van aanpak zal dan ook intensieve aandacht zijn voor feedback van betrokkenen.

Met vriendelijke groet,
namens de Stuurgroep VIP

Prof. dr. Margriet Schneider
voorzitter